

Şirket şubelerinin ekipmanlarıyla birlikte, isim hakkı alınan firmaya devredilmesinde kârın, aynı neviden yapılacak yeni yatırımlar için kullanılmak üzere yenileme fonuna alınıp alınamayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-105[VUK-1-21234]-967023
Tarih	15.11.2021

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[VUK-1-21234]-967023

15.11.2021

Konu : İşletmeye ait dükkanların isim hakkının ana firmaya devrinde düzenlenecek fatura ile devir sebebiyle oluşacak kar'ın yenileme fonuna alınması hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden, şirketinizin pizza imalatı ve satışı ile iştigal ettiği, söz konusu faaliyetin ...'dan alınan franchising ile yapıldığı, 4'ü İstanbul, 5'i Eskişehir'de olmak üzere 9 adet dükkana sahip olduğunuz, dükkan açılışlarının ana firma olan ... A.Ş. tarafından planlandığı, gerekli ekipmanların bu firma tarafından tedarik edildiği ve her dükkan için tarafınızdan isim hakkı bedeli ödendiği, Eskişehir'de bulunan dükkanlarınızı markanın Türkiye'deki sahibi olan ... A.Ş.'ye

devredeceğiniz, adı geçen şirket tarafından kendilerine düzenlenecek faturaların "ekipman ve şerefiye bedeli" olarak düzenlenmesinin istenildiğinden bahisle, devir sonucunda oluşan kârın yeni devir/satın alım veya dükkan kurulmasında kullanılmak üzere yenileme fonuna alınıp alınmayacağı hakkında Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 269 uncu maddesinde, *"İktisadi işletmelere dahil bilumum gayrimenkuller maliyet bedelleri ile değerlendirilir."*

Bu kanuna göre, aşağıdaki yazılı kıymetler gayrimenkuller gibi değerlendirilir:

1. *Gayrimenkullerin mütemmim cüzüleri ve teferruatı;*

2. *Tesisat ve makinalar;*

3. *Gemiler ve diğer taşıtlar;*

4. *Gayrimaddi haklar."*

- 313 üncü maddesinde, *"İşletmede bir yıldan fazla kullanılan ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz bulunan gayrimenkullerle 269 uncu madde gereğince gayrimenkul gibi değerlendirilen iktisadi kıymetlerin, alet, edevat, mefruşat, demirbaş ve sinema filmlerinin birinci kısımdaki esaslara göre tespit edilen değerinin bu Kanun hükümlerine göre yok edilmesi amortisman mevzuunu teşkil eder."*

...

Değeri 50.000.000.- lirayı (1/1/2018 tarihinden itibaren 1.000,00 TL'yi) aşmayan peştemallıklar ile işletmede kullanılan ve değeri 50.000.000.- lirayı (1/1/2018 tarihinden itibaren 1.000,00 TL'yi) aşmayan alet, edevat, mefruşat ve demirbaşlar amortismanına tabi tutulmayarak doğrudan doğruya gider yazılabilir. İktisadi ve teknik bakımdan bütünlük arz edenlerde bu had topluca dikkate alınır."

- 328 inci maddesinde, *"Amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin satılması halinde alınan bedel ile bunların envanter defterinde kayıtlı değerleri arasındaki fark kar ve zarar hesabına geçirilir. İşletme hesabı esasında defter tutan mükelleflerle serbest meslek kazanç defteri tutan mükellefler bu farkı defterlerinde hasılat veya gider kaydederler."*

Amortisman ayrılmış olanların değeri ayrılmış amortismanlar düşüldükten sonra kalan meblağdır.

Devir ve trampa satış hükmündedir.

Şu kadar ki satılan iktisadi kıymetlerin yenilenmesi işin mahiyetine göre zaruri bulunur veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilmiş ve teşebbüse geçilmiş olursa bu takdirde satıştan tahassül eden kâr yenileme giderlerini karşılamak üzere, pasifte geçici bir hesapta azami üç yıl süre ile tutulabilir. Her

ne sebeple olursa olsun bu süre içinde kullanılmamış olan kârlar üçüncü yılın vergi matrahına eklenir. Üç yıldan önce işin terki, devri veya işletmenin tasfiyesi halinde bu kârlar o yılın matrahına eklenir.

Yukarıdaki esaslar dahilinde yeni değerlerin iktisabında kullanılan kâr, yeni değerler üzerinden bu kanun hükümlerine göre ayrılacak amortismanlara mahsup edilir. Bu mahsup tamamlandıktan sonra itfa edilmemiş olarak kalan değerlerin amortismanına devam olunur."

hükümleri yer almaktadır.

Bu bağlamda, "Yenileme Fonu" iktisadi işletmelere dahil amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin satışından doğan kârların bilançonun pasifinde azami üç yıl süre ile bekletilmesini ifade eden bir vergi erteleme yöntemi olarak, işletme içi yatırımları teşvike yönelik bir uygulamadır. Yenileme fonundan yararlanabilmek için satılan iktisadi kıymetin yenilenmesinin zaruri bulunması veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilip teşebbüse geçilmiş olunması gerekir. Eğer elden çıkarılan iktisadi kıymetin yenilenmesinin zaruri bulunduğu açıksa bu yenileme fonu ayrılması için yeterli bulunmaktadır. Yenileme fonunun iktisadi kıymetin iktisabında kullanılması halinde, bilançonun pasifinde yer alan fon yeni değer için ayrılacak amortismanlara mahsup edilmektedir. Mahsup işleminin, iktisadi kıymetin değerinin amortisman yoluyla itfa edilme süresinden önce tamamlanması durumunda ise iktisadi kıymetin kalan değer kısmı için amortisman ayrılmasına devam edilecektir. Diğer yandan, yenileme fonunun ayrılabilmesi, amortismanına tabi bir iktisadi kıymetin varlığı ile bu kıymetin satılmasından oluşan kârın aynı neviden ve aynı faaliyete/hizmete tahsis edilecek yeni bir iktisadi kıymetin alımında kullanılması halinde söz konusu olabilmektedir. Maddede geçen "satılan iktisadi kıymetin yenilenmesinden" kasıt, satılan iktisadi kıymetle aynı özelliklere sahip ve aynı işi ifa edecek yeni bir iktisadi kıymetin alınmasıdır.

Buna göre; aktifinize kayıtlı amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin, aynı neviden yeni iktisadi kıymetler iktisap edilmek üzere, satışından elde edilen kârın yenileme fonuna alınarak, satışın gerçekleştiği yıl dahil en geç üçüncü yılın son gününe kadar, yenilenen iktisadi kıymetler için kullanılması mümkün bulunmaktadır.

Dolayısıyla, ... A.Ş.'ye devredilecek olan ve muhasebe kayıtlarınızda 253, 260 ve 264 no.lu hesaplarda takip ettiğiniz aktifinize kayıtlı amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin (ekipmanlar, franchising hakları vb) satışı sebebiyle elde edilen kârın, aynı neviden (pizza faaliyetine ilişkin) yapacağınız yeni yatırımlar (İstanbul'da açacağınız dükkânlar) için kullanılmak üzere yenileme fonuna alınabilmesi mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026